

slootje springen , geheime hut bouwen , takke stoken ,
boompje klimmen , buiten slapen , kladdernat worden , het
ijs op , naar kikkervisjes kijken , vruchten plukken , voor een
dier zorgen , zandkasteel bouwen , vissen met een schepnet
, schatgraven , wild zwemmen , kleine-beestjessafari , een
vlot maken , de sneeuw in , naar wild speuren , dammetjes
bouwen , uit eigen tuintje eten , een vlieger maken , bloemen
plukken , het tentje in de tuin , pijl en boog maken , nachte-

Kinderspel

SAMEN BUITEN SPELEN

lijke tocht , buitengeluiden , wolken kijken , kalije op je hand
laten zuigen , appels jatten , tussen koeien zitten , een leeu-
wenk horen , het hooi in , een dier begraven , gewond raken
, geboorte meemaken , op blote voeten lopen , wildplassen
, jonge vogels kijken , de zon zien , vluchten , krabben van-
gen , steentjes keilen , heksensoep brouwen , kuil graven ,
van een dijk rollen , creatief met natuur , landjepik spelen , in
bladeren liggen , (zelf) boeiend ruiken , verdwalen

NRC Weekend 16 augustus 2012

Nota Speelruimte 2013-2020

VOORWOORD

Lekker buiten spelen, het is niet meer zo vanzelfsprekend als vroeger. Maar lekker buiten kunnen spelen is misschien wel belangrijker dan ooit!

Wij willen daarom zorgen voor leuke en spannende speelplekken. Kinderen moeten een plek in de buurt hebben, waar ze veilig kunnen ravotten.

Speelplaatsen worden ingericht in overleg met de kinderen. Er zijn veel nieuwe en uitdagende materialen ontwikkeld. De wipkip heeft haar langste tijd gehad! Bussum speelt al een paar jaar in op deze ontwikkelingen. Het is daarom goed dat we met een nieuwe nota komen, waarin onze ideeën, de mogelijkheden en onmogelijkheden worden beschreven.

Het is Kinderspel, van 2013 tot 2020!

*Nen van Ramshorst (rechts)
Wethouder voor o.m. speelruimte*

“En dan de veiligheid van ons eigen broed. O, wat heeft u met z’n allen genoeg van het gepamper, de bezorgdheid, de helmpjes, de kniebeschermers en het permanente toezicht. Van de rubberen tegels, die geen fundament bieden voor een echte jeugd.”

NRC Weekend 18 augustus 2012

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

1 Inleiding

1.1 Wat hebben we bereikt?

2 Wat willen we bereiken?

2.1 Doelstellingen

3 Het spelen van nu

3.1 Kinderen spelen overal

3.2 Fysieke (speel)ruimte

3.3 Blik op de weg

3.4 Ouderlijke onrust

3.5 Bewegen is gezond

3.6 Meervoudig ruimtegebruik

3.7 Natuurlijk spelen

4 Uitgangspunten

4.1 Voldoende speelplekken

4.2 Optimaal inrichten

4.3 Adequaet beheer

4.4 Samenwerken

4.5 Welke maatregelen zet de gemeente in?

5 Financiën

1. INLEIDING

Bussum heeft een hedendaagse kijk op spelen, bewegen en ontmoeten.

Om up to date te blijven met de laatste ontwikkelingen op het gebied van spelen en ontmoeten in de publieke buitenruimte is de herziening van het Speelplaatsenbeleidsplan 2005-2014 nodig.

Buitenspelen is noodzakelijk voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. Essentiële aspecten van de lichamelijke ontwikkeling, zoals het ontwikkelen van motoriek en coördinatie, worden door het buitenspelen gestimuleerd. Ook mentale processen als het leren van sociale vaardigheden komen door middel van buitenspelen tot ontwikkeling. Door de aanwezigheid van voldoende ruimte voor buitenspelen worden niet alleen de vaardigheden van kinderen vergroot, het is tevens van belang voor de sociale cohesie van de buurt.

Een goed ingerichte buitenruimte, waar kinderen en jongeren goed buiten kunnen spelen en elkaar ontmoeten, is ook voor andere gebruikers veelal een prettige leefomgeving.

Zowel het formele als informele spelen geven we in deze nota een plaats. Daarnaast bieden we ruimte aan natuurlijk spelen, waar kinderen zich in het groen kunnen uitleven.

1.1 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

De afgelopen jaren heeft de gemeente Bussum op speelse wijze een goede slag geslagen. We zijn vernieuwend

gaan denken en uitvoeren. Vooral op het gebied van participatie heeft de gemeente zich verder ontwikkeld.

Sinds 2005 heeft de gemeente, veelal in samenwerking met kinderen, ouders en bewoners, speelse hoogtepunten bereikt:

- *Dammershof*
- *Landstraat Noord*
- *Van Goghkwartier*
- *Sportpark Zuid*
- *Skatepark Ceintuurbaan*
- *Heidezicht*
- *Tijdelijke speelplaats Slochterenlaan*
- *Vergroting Godelindebreestraat*

De gemeente bevordert waar mogelijk zelfbeheer van het terrein van speelplaatsen. Een viertal speelplaatsen worden geheel of gedeeltelijk beheerd door bewoners:

- *Gildestraat*
- *Honorpark*
- *Fokkerpark*
- *Veldheimerlaan*

De Vereniging buurtbeheergroep Koopweg/Bijlstraat is een goed voorbeeld van zelfbeheer.

Honorpark

Daarnaast heeft de gemeente met de inrichting van de 30 km-zones (duurzaam veilig) een stap gezet in de richting van een veiligere informele speelruimte.

2. WAT WILLEN WE BEREIKEN

Kinderen hebben recht op goede en veilige speelruimte.

Voor zowel de lichamelijke, geestelijke als sociale ontwikkelingen van kinderen is het van groot belang dat zij in de directe nabijheid van hun woning samen kunnen spelen op veilige plekken die voldoende uitdaging bieden om hun fysieke mogelijkheden te verkennen.

De gemeente wil voorzien in een aantal gevarieerde speelplekken op strategische plekken in het dorp en voor verschillende leeftijdsgroepen. Ook wil de gemeente een tweetal nieuwe speelplaatsen aanleggen in Het Spiegel en het Brediuskwartier.

“Gemeente Bussum wil speelruimtes aanbieden die met behulp van kinderen en bewoners op creatieve wijze worden ingevuld en die de sociale samenhang stimuleert.”

2.1 DOELSTELLINGEN

Het is niet alleen belangrijk om bovengenoemde ambities te realiseren door het aanleggen van voldoende speelruimte. Bij het realiseren van speelruimte gaat het er ook om hoe deze wordt aangelegd en welke belanghebbenden kunnen meespreken.

DOELSTELLINGEN:

1. Wij onderkennen het recht van onze jeugd op speelruimte.
2. Wij onderkennen het belang van speelruimte voor onze jeugd.
3. Wij zorgen voor voldoende speelruimte en een eerlijke en evenredige verdeling over de gehele gemeente.
4. Wij zorgen dat de openbare ruimte optimaal wordt ingericht als toegankelijke, veilige en bespeelbare ruimte voor kinderen.
5. Wij zorgen voor adequaat en duurzaam beheer van speelvoorzieningen.
6. Wij betrekken kinderen en andere belanghebbenden bij de inrichting, realisatie en beheer van speelruimte.

3. HET SPELEN VAN NU

Steeds vaker buitenspelen op informele speelplekken en in de natuur.

Het spelen staat de laatste tijd steeds meer in de belangstelling. In dit hoofdstuk wordt een aantal landelijke ontwikkelingen toegelicht.

3.1 KINDEREN SPELEN OVERAL

De aandacht van overheden richt zich niet alleen meer op formele speelplaatsen maar ook op het informele spelen. Kinderen spelen namelijk overal.

Formele speelruimte is specifiek ingericht voor het spelen, bijvoorbeeld met klimtoestellen.

Informele speelruimte is de ruimte waar kinderen leven en wonen, maar waar zij ook kunnen spelen, bijvoorbeeld op de stoep of in een plantsoen.

Uit onderzoek blijkt dat kinderen 30% van de tijd die zij buiten spelen, doorbrengen op aangelegde speelterreinen en voor het overige op informele plekken.

Er is verder groeiende aandacht voor de routes tussen kindbestemmingen: de 'kinderinfrastructuur'. De routes moeten veilig zijn en indien mogelijk bespeelbaar. Denk aan kleine spelaanleidingen in de stoepen: een knikkerpot of een (geverfde) hinkelbaan.

3.2 FYSIEKE (SPEEL)RUIMTE

Het is belangrijk om te realiseren dat ruimte de bepalende factor is bij het spelen en niet zozeer de aanwezigheid van speeltoestellen. Speelruimte betreft de ruimte die fysiek aanwezig is om te spe-

len, zowel in de openbare ruimte als op ingerichte speelplekken.

Door de druk op ruimte in ons land is de 'vrije ruimte' voor kinderen en jongeren buitenshuis afgenomen. Ruimte om te sporten en spelen staat vooral in gebieden met een hoge stedelijkheidsgraad onder druk, waardoor kinderen weinig ruimte hebben om veilig buiten op straat te spelen.

3.3 BLIK OP DE WEG

Het informeel spelen wordt bemoeilijkt door het autogebruik: geparkeerde auto's en rijdende auto's eisen ruimte en kunnen onveilige situaties opleveren en een onveilig gevoel geven. Het informeel spelen wordt hierdoor bemoeilijkt.

Het verkeer ervaren kinderen als onveilig. Geparkeerde auto's beperken het zicht; drukke wegen vormen barrières bij het spelen. De snelheid en hoeveelheid autoverkeer zijn bij het oversteken belemmeringen.

Parkeren op de stoep

3.4 OUDERLIJKE ONRUST

Veel kinderen spelen minder buiten dan ze zouden willen. Oorzaken hiervan zijn onder andere een gebrek aan geschikte speelruimte, het ontbreken van kinderen

om mee te spelen en ouders die kinderen niet meer buiten (durven te) laten spelen.

Uit onderzoek blijkt dat ouders met jonge kinderen het moeilijk vinden om hun kinderen buiten te laten spelen vanwege de veiligheid. Hierbij gaat het vooral om het verkeer en vreemden.

3.5 BEWEGEN IS GEZOND

Actief bezig zijn in de buitenlucht is goed voor kinderen. Van nature vindt een kind het heel leuk om te spelen en te bewegen.

Er zijn steeds meer kinderen in Nederland met bewegingsarmoede en overgewicht (TNS/NIPO 2010). Om kinderen gezonde en fitte volwassenen te laten worden, is het van belang hen te stimuleren meer te bewegen. Verschillende instanties, zoals de GGD, geven ondersteuning om kinderen op gezond gewicht te krijgen en te houden.

3.6 MEERVOUDIG RUIMTEGEBRUIK

In de buitenruimte is niet altijd plek voor het spelende kind. Daarom zoekt de gemeente naar medegebruik van private of semi-openbare speelplekken. Het gaat bijvoorbeeld om schoolpleinen, sportvelden en speelplaatsen bij kinderopvanglocaties: plekken die in principe toegankelijk kunnen zijn voor kinderen en jongeren uit de buurt.

Medegebruik van schoolpleinen door kinderen uit de buurt kan stuiten op bezwaren van scholen vanwege het onderhoud, vernielingen en aansprakelijkheidskwesties.

3.7 NATUURLIJK SPELEN

Natuurlijk spelen is spelen in en tussen het groen met aanwezige natuurlijke materialen zoals hout, water en zand. Spelen in een natuurlijke omgeving prikkelt de fantasie.

Natuurlijk spelen staat enorm in de belangstelling. Overal in Nederland worden natuurspeelplaatsen aangelegd. Denk aan speelbossen, groenstroken, houtwallen, heide en bossen.

Natuurlijk spelen: boomklimmen

Een mens ontwikkelt zich gedurende zijn of haar hele leven. Om de wensen met betrekking tot de inrichting te kunnen faciliteren worden verschillende doelgroepen onderscheiden.

De speelruimte die uitgerust zijn voor de betreffende leeftijdsgroep zijn voorzien van hun theoretische bereikbaarheidsradii.

- Kinderen (0-5 jaar): actieradius 100m;
- Jeugd (6-11 jaar): actieradius 400m;
- Jongeren (12-18 jaar): actieradius 800m.

De actieradii worden gecorrigeerd daar waar ze botsen op ruimtelijke barrières.

4. UITGANGSPUNTEN

Samenwerken aan een veilige en bespeelbare gemeente.

De gemeente pleit voor een evenredige spreiding van (in)formele speelruimte met aandacht voor de routes en de kwaliteit van de speelruimte.

Het gemeentelijk speelruimtebeleid rust op twee pijlers:

1. Kinderen hebben recht op spelen;
2. Gemeente onderkent het belang van speel- en ontmoetingsruimte.

Deze pijlers zijn uitgewerkt in de volgende uitgangspunten:

- Er zijn voldoende speelplekken in de openbare ruimte voor jeugd van 0–18 jaar;
- De openbare ruimte is optimaal ingericht als toegankelijke, veilige en bespeelbare ruimte;
- Het beheer van speelvoorzieningen is adequaat en duurzaam;
- De inrichting, realisatie en het beheer van speelruimte vindt plaats in samenwerking met kinderen, ouders en bewoners.

4.1 VOLDOENDE SPEELPLEKKEN

Speelvoorzieningen moeten goed verspreid liggen op buurt- en wijkniveau. Leeftijdsopbouw en stedenbouwkundige opzet van de wijken zijn bepalend voor het speelaanbod.

Vanwege de hoge stedelijkheidsgraad van Bussum is de 'vrije ruimte' voor kinderen en jongeren buitenshuis afgenomen. De gemeente stimuleert medegebruik van schoolpleinen en sportvelden.

4.2 OPTIMAAL INRICHTEN

De speelruimte moet goed en veilig bereikbaar zijn en biedt de jeugd de gelegenheid, om zoveel en zo gevarieerd als ze willen, buiten te spelen en elkaar te ontmoeten. De (in)formele speelruimte is voor iedereen toegankelijk, ook voor gehandicapte kinderen.

Het tekort aan fysieke ruimte in Bussum is het belangrijkste knelpunt met betrekking tot de omvang van formele speelruimte. De gemeente stimuleert daarom het informele spelen (bv. de Kromme Englaan) en het natuurlijk spelen.

4.3 ADEQUAAT BEHEER

De gemeente staat open voor vernieuwende en duurzame materialen. Bij vervanging wordt hier aandacht aan besteed. De gemeente beheert op duurzame wijze de speelplaatsen.

Voor het beheer van de speelterreinen hanteert de gemeente landelijk getoetste normen van het CROW.

De gemeente stimuleert het ontstaan van beheerverenigingen (bv. Vereniging buurtbeheergroep Koopweg/Bijlstraat).

4.4 SAMENWERKEN

Gebruikers en omwonenden praten met elkaar en werken samen aan een leefbare omgeving. Zelfwerkzaamheid van bewoners wordt gestimuleerd.

De gemeente heeft al diverse projecten in samenwerking met kinderen en ouders gerealiseerd (bv. in de Godelindebuurt en aan de Hoofflaan).

4.5 WELKE MAATREGELEN ZET DE GEMEENTE IN?

4.1

1. De 'actieradius-normen' van Jantje Beton zijn uitgangspunt.
2. Er is een evenwichtige spreiding van voorzieningen.
3. Er zijn voldoende voorzieningen voor de verschillende leeftijds- en doelgroepen.
4. Medegebruik van schoolpleinen en sportvelden wordt gestimuleerd in het geval dat er in de openbare ruimte geen mogelijkheden voor speelplekken zijn.

4.2

1. In Bussum kunnen kinderen spelen op formele en informele plekken:
 - De bespeelbaarheid van de informele speelruimten wordt in alle ruimtelijke projecten gestimuleerd;
 - Het openbaar groen wordt waar mogelijk geschikt gemaakt voor het natuurlijk spelen.
2. Speelterreinen en de routes er naartoe zijn veilig:
 - Het spelen van jongere en oudere kinderen dienen fysiek voldoende afstand te bewaren en indien nodig afgebakend te zijn;
 - Onderdeel van ruimtelijke projecten is de verbetering van een veilige kinderinfrastuctuur.
3. Speelplekken zijn voor iedereen toegankelijk, ook voor gehandicapte kinderen.

4.3

1. Het Warenbesluit Attractie- en speeltoestellen (1997) is van toepassing.
2. Er zijn voldoende onderhouds- en vervangingsmiddelen:
 - Er worden alleen nieuwe speelplekken aangelegd als ook voorzien wordt in voldoende onderhouds- en vervangingsmiddelen.
3. Speelterreinen worden beheerd conform de afspraken omtrent zwerfafval.
 - Centrum CROW kwaliteitsniveau A
 - Overig Bussum CROW kwaliteitsniveau B
4. Er zijn middelen vrijgemaakt die ingezet kunnen worden voor:
 - Informeel spelen;
 - Uitvoering kindernetwerk;
 - Natuurlijk spelen.
5. Speeltoestellen hebben een vervangingstermijn van 12 tot 15 jaar.

4.4

1. De gemeente ontwikkelt samen met kinderen en andere belanghebbenden speelplekken:
 - Participatie is maatwerk.
2. Zelfwerkzaamheid van bewoners wordt gestimuleerd.

5. FINANCIËN

Dat Bussum buitenspelen belangrijk vindt, blijkt uit het feit, dat de gemeente investeert in speelplaatsen. Sinds 2005 zijn er zeven speelplaatsen bijgekomen. Er worden alleen nieuwe speelplaatsen aangelegd als ook voorzien wordt in voldoende onderhouds- en vervangingsmiddelen.

Door het college is een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin middelen zijn opgenomen voor onderhoud en vervanging van huidige speelplaatsen en voor:

1. *De aanleg van twee nieuwe speelplaatsen in Het Spiegel en het Breidiuskwartier;*
2. *De uitbreiding van het skatepark aan de Ceintuurbaan met de halfpipe uit de Groene Long;*
3. *De verbetering van het informele spelen, natuurlijk spelen en kindvriendelijke routes.*

De gemeente zet zich in samenwerking met bewoners in om andere financieringsbronnen dan de gemeentelijke middelen aan te wenden voor de instandhouding van de speelruimte.

*“Favoriete sleutelbegrippen met betrekking tot buitenspelen zijn:
Een geheime, en anders toch wel een eigen wereld, zonder grote mensen, op het randje van illegaal en van het gezonde verstand”*

NRC Weekend 18 augustus 2012

Oktober 2012

Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend

Gemeente Bussum
Postbus 6000
1400 HA Bussum
Tel. (035) 692 88 88
Fax. (035) 692 85 00
E-mail: info@bussum.nl
Internet: www.bussum.nl